

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „po-
stanih“ se plačuje za navadno trislop-
no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostora

SOČA

Posamezno številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v muški ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici v Via Ascoli 8, I., naročnina pa opravištvu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Oglejski državni muzej
in pohlevno vprašanje gledé na njegovo oskrbnitvo.

Z goriške nižine, 5. nov. 1883.

Kdor je bil kedaj v Ogleji, se mu je ponujala prilika, da ni samo ogledal si razne starine ali ostaline kot poslednje zgodovinske sledove starega Ogleja; lahko je prinesel tak obiskovalec tudi seboj tak spominček iz davnih časov za prav majhne krajcarje. Kmetje sedaj malega mestica so pri prekopavanji in preoravanji oglejskega polja naleteli vsak hip na toliko starih rimskih denarjev, ostankov in pohištvev, pa tudi bolj ali manj lepo izdelanih kamnov in lepoticij, da so jih domačincem in tujcem prodajali za prav nizko ceno. Nekateri Oglejci, ki so vrednost starih vedeli bolje ceniti, so napravili cele zbirke iz teh ostankov in so jih ob priliki tudi drago razpečali, navadno v tuje kraje. Poslednjih 20 let so se začeli pa tudi v Avstriji bolj zanimati za podrtine in v občé na vsakvrstne spominke davno vmrlih narodov, zlasti pa za sledove rimskih naselbin in rimskih mest, ki so se nahajala v krogu sedanjih avstrijskih mej. Posebno pozornost so obrnili tako imenovani starinoslovci tudi na naš Oglej in so ravno oai začeli opominjati avstrijsko vlado, da bi za Oglej kaj žrtvovala, da bi ne prišle najdene in izkopane starine vse tujcem v roke. Zares je vlada mnogo vsot odločila za redno in pravilno izkopavanje in odkopavanje starih zidov in drugih rimskih spominčkov; ob enem je oddelila denarne zueske, da se vredniše starine nakupijo na državne stroške. Da bi pa vlada za tako nabiro in zbirko dobila primerne prostora, je dala sezidati posebno postopje v Ogleji; to prostorišče so lani slovesno odprli in čé. bralci „Sočini“ se še spominjajo, da je laui ob odprtji tržaške razstave nadvojvoda Karol Ludovic sam odprl ono novo postopje, ki je znano sedaj kot državni muzej. Starinoslovci, popotniki, razumniki in sosebno inteligencija tudi naše pokrajine se je razveselila nad odločnostjo in dobro voljo vlade, da je vstvarila shrambo, kjer naj bi se zbirali in množili opisani ostanki od leta do leta. Upanje je bilo toliko večje, ker se je pokazalo, kako se zanima tudi sama cesarska hiša in denarno žrtvuje za novo napravo in lepe namene vsega podjetja. Misliti je bilo, ko se je državni muzej staval v varstvo in pod nadzorstvo posebnega oskrbnika, da se bodo spominke odslej kopicili od due do due v novem postopju, misli je vsak prijatelj zgodovine in njenih sledov, da bo nov muzej prava krasota ne samo državi, ampak tudi imenitno zakladišče preiskovalcem in pravo gledišče popotnikom in sosebno tudi pokrajincem. Ali kakor se zdaj kaže, ravno nasprotno se godi.

Po časnikih, zlasti po laških s Primorskega, se je razkrila jako čudna, da ne rečem, žalostna stran. Že dalj časa namreč traja med občino oglejsko in vodjo državnega muzeja v Ogleji, g. profesorjem Maionico, polemika gledé na to, da je poslednji neki razžalil oglejsko občino po poti tiskanih sestavkov pa nakupa in prodaje arheoloških najdeb (starin), katere kupujeta in pridobivata g. prof. Maionica in muzejski služabnik na račun tretjih oseb. G. prof. Maionica meni od svoje strani, da spodbije svojega nasprotnika s tem, da trdi v tržaškem listu „Adria“ od 17. okt. t. l. št. 237, kakor da biga bila gosposka pooblastila, da sme on za gospoda Evgena Ritter-ja nakupovati stare najdene denarje. Znanu pa je, da se za g. Ritterja ne nakupujejo samo denarji, ki so v posebnih eksemplarjih tudi jako važni, ampak da se zanj po nakupu zbirajo tudi druge veliko vredniše reči, najdenine in izkopanine; ob enem je tudi znano, da se naročbe ne izvršujejo samo za imenovanega gospoda, ampak tudi za druge. Po razloženem namenu, ki ima državni muzej v Ogleji, mi pa vendar ne moremo misliti, da bi se nahajala gosposka, ki bi bila tako kupčijo privolila ali potrdila. V takem slučaju bi bila po naših mislih naprava državnega muzeja jako obžalovanja vredna, in bi bil novi muzej sama zanjka, da bi se po krajši poti ostaline nabirale in zbirale z namenom, da bi

se od tod navse vetrove razprodajale in raznašale! V tem primeru bi ne bila država sebi postavila krasnega spominka, domačincem pa in tujcem zavetja za preiskovanje in poduk; škodovala bi ravno sebi sami in vsem onim, katerim je hotela koristiti. Ker se nam vse to pozdeva nerazumljivo in nenaravno, imamo upanje, da se g. prof. Maionica kot vodja oglejskega državnega muzeja jasno je izrazi in da bo zatorej tudi toliko dober, da nam enako javno pové, katera gosposka ga je pooblastila za navedene namene?

Srbske zadave.

Na Srbsko obrnene so danes oči vse Evrope. Tam se godé reči, katerih konec nikomur ni znan. Mlado kraljestvo ni še upokojilo svoje mladenške krvi. Na svojo preteklost pred turškim jarmom ne more zidati, ker je pozabljena. Turško gospostvo je na Srbskem veliko potrló in zadržilo. Mladi naraščaj dobil je svojo omiko in politične ideale od zunaj. Srbsko kraljestvo je v nekem stanju nepopolnosti, pretvarjenja in poroda stalnejih družbinskih oblik. Kako dolgo bo trpelo to prerogevanje in kakošno bo v svojem izidu, nikdo ne vé, ker v tej stvari sodelujejo jako različni domači in zunanji faktorji, o katerih se ne more vedeti, ali se združijo v pohlevno, močno skupno delovanje, ali pa se bodo smrtno črtili in preganjali, dokler kateri bojevalec ali pa tudi kateri od daleko stoječi gledalec ne znaga in ne proglasi svojih načel in svoje volje kot nedotakljivo državno pravo in ideal, kateremu naj se vsakdo klanja.

Srbsko kraljestvo imelo je v sebi pogoje naj-srečnejše države, ali potrebovalo je moža ali mož, ki bi bili naredovo moč napeljali na pravo pot in izkoristili v slavo svoje domovine. Zdi se, da to se ni godilo. Razpor in needinost, izdajstvo in kruta sila, prelivanje bratovske in knežje krvi niso neznane reči v lepi srbski deželi. Francoska omika z vsemi svojimi slabostmi širila se je v višjih srbskih krogih; pravice, ki se smejo dati le najbolj izobraženim narodom, podelile so se srbskim podložnikom v največji meri: popolna svoboda tiska in zborovanja, kakoršne nimajo druge države, katere so že mnogo več napredovale. Načela vladajočih krogov se niso vjemala z načeli omikanih mož, ki so imeli tisek v svojih rokah in delavno moč v svojih žilah, niti z nazori vsega naroda, ki delom sloni na svoji preteklosti in ustnem izročilu, delom sprejema nauke, ki mu jih podajajo njegovi politični odgojitelji: časopisi in mnogi omikanci.

Nastali sti dve glavni stranki: vladna in narodna, kraljeva in radikalna. Pri letošnjih volitvah zmagali so radikaleci; ali kralj je imenoval novo ministerstvo, ki je radikalcem še bolj nasprotno, nego prejšnje, in je skupščino (državni zbor) razpustil. Radikalci zahtevajo, naj bi Srbija hodila svojo pot, naj bi ne bila navezana na zunanje države, naj bi s svojim umom in svojo močjo priborila si spoštovanje in čast pred drugimi narodi, ter očitajo vladi, da se ozira na sosednje države več, nego bi smelo biti. V tem času splošne razburjenosti zahteva vlada, naj narod oddá državno orožje, katero je bil dobil v brambo domovine. Ljudstvo se temu upira in v dveh okrajih morala je vlada razglasiti obsedno stanje. Vojaki morali so se že nekatere kratí biti s svojim rojaki in zdi se, da tega ni še konec. Ustaja se prej širi, nego ponehuje; v Belgradu in drugod zapirajo politične može; razdraženost raste in bati se je hudlega.

Dopisi.

V Gorici, 7. nov. — Frančiškanski red zadela je velika zguba po smrti č. o. Friderika Hoeninga, ki je bil rojen 7. maja 1823. v Stari Cerkvi ali Srednji vasi (Mitterdorf) na Kočevskem. V cerkveni red je stopil 5. sept. 1843, v svojem dvaj-

setem letu; 8. sept. 1846. napravil je slovesno obljubo in 28. dec. istega leta bil je mašnik posvečen. Med svojimi redovnimi brati užival je visoko spoštovanje; zato je bil mnogo let zaporedoma izvoljen predstojnik hrvaško-kranjski pokrajini Sv. Križa (minister provincialis). Večino svojih redovnih let prebil je na Kostanjevici, kjer je podučeval v dveh zadnjih gimnazijskih razredih modroslovje, verstvo, nemščino in zgodovino. Njegovemu prizadevanju se je največ zahvaliti, da sta se vpeljala letos v domačih šolah (v Kamniku na Kranjskem) tudi 5. in 6. gimnazijski razred, tako da morejo mladenči, ki so dovršili spodnjo gimnazijo, stopiti brez ovire v frančiškanski red. Njegova raznovrstna spretnost znana je bila tudi redovnim prednikom v Rimu, zato je bil pooblaščen, da je kot komisar in preglednik (visitator) obiskal mnogo frančiškanskih samostanov v Avstriji. Kot lektor (profesor) in spovednik bil je jako delaven, o dani priliki — n. pr. o blagoslovljanju križevih potov — je tudi prav jedrnat pridigal; ali največje zasluge za svoj red si je pridobil kot provincial. Kot tak je strogo na to pazil, da so se pravila sv. Frančiška izpolnovala in da se je duh tega očaka v pokrajini (provinciji) Sv. Križa vedno obnavljal.

Po svoji prijaznosti in ravni, odkriti bosedi, po svoji resnosti, združeni s prijetno šaljivostjo o pravem času, po svojem sočutji za blagor in gorje svojega bližnjega v spovednici in zunaj nje, priljubljen je bil vsem, ki so ga poznali. To se je pokazalo posebno o času njegove bolezni, srčni hibi, kateri se je pridružila zadnji čas vodenica. Uže preteklo poletje, ko se je bila bolezen močno oglasila, so se Goričani in ljudje z dežele mnogo zanimali za njegovo stanje. Ko se je bila bolezen pretekli mesec shujšala, prihajali so pogosto meščani in duhovni bolnega patra obiskovat. Predzadnji ponedeljek, 29. oktobra, obiskal ga je tudi prevzvišeni knezonadškof, s katerim sta bila dobra prijatelja. Pogreb bil je v nedeljo, 4. t. m., popoldne slovesen po obilni udeležitvi ljudstva vseh stanov. Knezonadškof prišel je bil v cerkev sv. Ignacija, ko so imeli mrliča tje prinesiti. Naj bolj pokojnik v miru počiva in naj dobi vrednih naslednikov med svojimi ostalimi brati.

V Gorici, 8. nov. — Ker ste bili tako prijazni, da ste zadnji moj dopis sprejeli v svoj list, drznil sem se z novo prošnjo, da bi sprejeli še naslednjo dogodbo, dasi ni vesela za nas, goriške Slovence. — Pred nekaterimi dnevi šel sem po ulici ter sem prišel pred štacuno otročjih igrač. Tu najdem mater in njeno osem- ali desetletno hčerko, ki sti neko igračo v oknu pazljivo ogledovali. Mati je med tem prav pridno hčerki nekaj pripovedovala. Radoveden, kaj more biti, stopim bliže; ali kaj slišim? Mati govori svoji hčeri v slovenskem jeziku, naj gre v štacuno in naj praša po neki igrači. Pa kaj mislite, kako jo je učila? Trobila jej je na uho, kako se reče tisti igrači po italijansko, ter jo učila, kako naj praša v štacuni v italijanskem jeziku po zaželjeni reči. Deklica gre vsa srmožljiva v štacuno in videlo se ji je, da si ne upa in da ne more maternega sveta izpolniti. Spoznati je bilo na prvi pogled, da tudi mati ni bila italijansčine, oziroma furlanščine, posebno zmožna in da ženski stanujeti še malo let v Gorici. Skrbna mati prizadeva se še dalje, vbiti svoji hčeri italijanski izraz v glavo, kar se ji slednjič tudi posreči. Kupljeno igračo hčerka skrbno pospravi ter pride vesela na ulico; tu jej mati zopet priporoči, naj se pridno uči italijansčine, da se stori vredno lepe igrače. Ko sem to slišal, sem nevoljno dalje korakal.

Slovenske matere, ne bodite trape, kakor opisana mati, ter ne zapeljujte svoje nedolžne dece k re-negatstvu — narodnemu odpadništvu. Z zatajevanjem svojega naroda si ne pridobite slave in hvale ni pri Bogu, ni pri narodu, ni pri svojih otrocih. Mnogi izgledi nam to potrjujejo: otroci odpadniki spoštujejo svoje roditelje tako, kakor spoštujejo nespametne matere svoj jezik. Marsikateri miren in zaveden mladenič dolži dandanes svoje stariše, ker ga niso odgojili v materinščini; z materinim jezikom bi si pridobil boljše in hitreje služ-

bo, nego samo s tujim, njemu večinoma neznanim jezikom. Slovenski roditelji naj torej privoščijo svojim otrokom materni jezik in naj jim ga ne kratijo, kajti kdor zametuje materni jezik, zametuje sam sebe. En slab izgled naj nam zadostuje v našem mestu; drugih naj nas obvarujejo narodni Slovenci. Naj bi moje besede ne bile rečene v veter, ampak na občutljiva srca slovenskih mater.

S Tolminskega, 7. nov. — Obširneje in veselo poročilo o misijonu, ki se vrši v Tolminu od 1. do 11. t. m., pošlje ti najbrže, draga „Soča“, spretnejša roka; jaz sem ti namenil le kratko in žalostno poročilo o rečeh, ki so le v šibki zvezi s tolminskim misijonom. Naše ljudstvo pripisuje misijonarjem veliko moč ne le na ljudi, ampak tudi na mrtve in posebno na hude duhove. Tvoj sestavek, cenjena „Soča“, v katerem si popisovala, da imajo v goriških blagajnicah zaprtega hudiča, in kako ga je treba izganjati, je naše ljudstvo prav rado bralo. Marsikdo je rekel, da enake razmere, kakor v Gorici, dasi v manjši meri, so tudi drugod, in da tudi drugod bi trebalo napovedati post. Slučajno bil je post tisti dan, predno je začel misijon, in marsikdo je trdil, da s postom in misijonom se najbrže kaj doseže proti duhovom. Kdor ima v Tolminu kakega nasprotnika, misli si, da gotovo ga hudi duh napeljuje in sili k sovraštvu. Ker vsakdo želi otrestiti se sovražnikov, zato je marsikdo pričakoval, da misijonarji prepodijo iz Tolmina hudiča, če je kateri tam. Slučaj je nanesel, da ljudstvo je bilo močno potrjeno v tej svoji misli.

Pogosto se bere v časnikih, da po velikih mestih si ljudje, ki so vero zgubili, jemljejo življenje. V naše kraje ta cvet novošegne omike ni bil še prišel; ali letos in sicer zdaj o času misijona se je nekaj takega prigodilo. Na Kamnem, dve uri od Tolmina proti Koboridu, je neki priprost mož, kmet in mlinar, privezal vrvo na jablano, na drugem koncu naredil je zanko, vtakne glavo v njo in se obesil. Neka žena, ki ni bila daleč od tistega kraja, zagleda visečega moža, začne upiti in hitro priteče mož, ki preče vrvo. Obesenec pade na tla, veliko ljudi se zbere okolo njega, začnejo ga drgniti in srečno ga spravijo zopet k življenju. Ko se to razvé v okolici, hitro se raznese novica, da misijonarji so v Tolminu hudiča izgnali, da hudič je iskal novega stanovanja, kjer bi se ustavil. Nekateri trdijo, da so tisti dan v jutro, ko so šli v Tolmin, videli hudiča, ko je šel po Vrblji in da je strašansko gledal okolo sebe, koga bi zgrabil; ali ljudje so bili napravljeni k misijonu in so zajutra molili, zato se jim ni smel približati. Pravijo, da omenjeni mož najbrže tisto jutro ni molil in se ni prekrizal in ko ga je hudoba dobila, ga je obsedla in ga je gnala, da se je hotel umoriti. Kam je hudič od tam šel, se ne vé; eni pravijo: proti Drežnici, drugi v Volarje, ali za trdno nikdo ne vé. To je zgodba.

Čepovan, 2. novembra. — Premoženje „mrtve roke“ gleda prač marsikdo zavidljivim očesom; ali kako dobro nam pride cerkveno premoženje, kadar je treba izvršiti kake nove naprave ali poprave v cerkvi! Naša cerkev je edna najlepših v gorah, ali taka bi gotovo ne bila, ako bi ne imela nekoliko lastnega premoženja. Ima ga nekoliko; zato se vedno lepša! Letos je napravil g. Tomaz Selak, kmet in umetnik iz Podmelca, nov božji grob, ki daje očesu posebno prijeten pogled. Predstavlja nekaki palmov vrt; v stranskih lopah pa vidiš v daljavi Jeruzalem, oljsko goro, vrt Getzemani itd. Vse delo je jako lično in akusno. Gospod Selak zasluži res zahvalo in priporočilo! Tudi kapelo na novem pokopališču je prav prijazno popravil s svojim čepkom. Hvala mu!

Ker sem uže pri cerkvi, naj omenim in ovadim svetu novega nenavadnega orglavca. Povsod sloveč — nikomur znan! V Gorici in po deželi slovi gospa Lucila Podgornikova-Tolomejeva kot nenavadno spretna in izurjena igralka na glasovir; ali manj znano je, da č. gospa rada igra tudi na orglje v cerkvi. Letos prihaja ob nedeljah in praznikih pogostem v Čepovan, kjer ima poletno hišo. Pri tej priliki je večkrat namestovala domačega orglavca. Kedor je morda mislil, da imamo slabe orglje, se je te kratki pač lahko prepričal, da orglje izvrstno pojó. Kake krasne, pobožnost uzbujajoče glasove jim je izvajljala nadarjena umetnica. Naj prejme č. gospa javno najtoplejše zahvalo! Tej zahvali si pa usojam pridružiti prošnjo: na svidanje o prihodnjih praznikih!

Da dopis ne ostane prekratek, dostavljam še, da meseca oktobra so bile pri nas volitve novega občinskega odbora in županstva. Ves odbor katoliško-politiške žitavnice je prišel v občinski odbor. Njemu na čelo pa dobro znani čitalniški govornik g. Anton Bratuž. Ni nam toraj dvomiti, da je vodstvo občine v pravih rokah.

Iz Gojač pri Černičah, 7. nov. — Moje pero sicer ni vajeno pisavi, ker je le redkokrat rabim, vendar sem danes prisiljen zanj prijeti, da svetu objavim, kako se nam kmetom od nekaterih gospodov sit-

nosti delajo. Drva za kurjavo so gospod in kmetu neobhodno potrebna stvar. Ker jih pa nemamo dovolj za našo potrebo, hodimo po nje v bližnji gozd. Nekateri gredo na Čaven po nje, kjer morajo golovice ali odkazane vrhe gozdnemu čuvaju prav dobro plačati, potem jih pa še dol po Čavnu na ramnu domov vleči. Ako se kdo najmanjšega prestopka krivega stori, naznani ga čuvaj uradnji v Ajdovščino ali v Gorico in — hajd ž njim pod ključ. Plačati, težko nositi in pa še posebej kaznovanemu biti, to je preveč za breme drv. Dežela izda tisoče na leto za povzdigo kmetijstva, posebno za sadjereje. Ne bi li zadno mnogo in hitro povzdigoila, ako bi državo naprosila, da bi siromašni kmetič laže in z manjšimi stroški in sitnostmi drva dobival za svojo potrebo? Koliko njih ne poseka doma lepih sadih dreves, da bi se gozdnim sitnostim in zaporu ognili?!

To vprašanje bilo mi je že zdavna pri srci, a to mi ni potisnilo peresa v roko, temveč sledeči slučaj: Kar nas je kmetov, ki imamo voz in voli, hodimo navadno zaradi boljše ceste čez Lokavec na Dol po drva; to je pet do šest ur hoda. Dobivali smo do zdaj na mitnici pooblastilo, da smo si smeli proti določeni svoti — tako zvano poberije zbrati ter domov odpeljati. Kar smo si nabrali, bila so dobra, zdrava drva. A ko pride pred nekaterimi dnevi več voznikov na Dol z nado, da si bodo smeli zopet tam drv nabrati in domov peljati po navadi, prepové jim tamošnji gozdnar to odločno, ne da bi se bilo to poprej po deželi oklicalo, ter nam veli, da smemo le že gnila in dve in več let posekana drva za „Paradano“ nakladati, kamor z vozom niti priti ni mogoče. Vsed tega je moral več nas domov brez drvi, le dvema voznikoma se je posrečilo — kakor sem kasneje povedel — da sta po stari navadi drva dobila. Prosim Vas, gospod, ki pišete „Sočo“, je li to prav, da moram jaz in moj hlapec s parom volov pet ur dalno pot v gozd in nazaj prehoditi in prazen domov priti? Ali res država tako malo porajta za nas kmete, ki prav tako davke plačujemo, kakor gospoda, a nam niti ne naznani, ako nam pod navadnimi pogoji noče drv dajati? Ali je pa morabiti dotični gospod samovoljno postopal? Kaj bo državi in gospodi gozd koristil, če nas kmetov ne bo več? Tu bi trebalo pomoči; a mi ne vemo, kje jo iskati; pomagajte nam torej Vi, gospodje! (Slavnim c. k. uradom, v katerih področje spada opisana zadeva, prav toplo priporočamo ta dopis v povoljno rešitev. Ur.)

Iz Vipavske doline, 8. novembra. — Predzadnja „Soča“ prinesla je dopis iz Plać, ki popisuje zgodovino ondašnjega plesa na roženkrausko nedeljo. Dopisnik je plesalce in njihov pomočnike grajal, a ob enem jim je pokazal tudi svoje usmiljeno srce, ker je opustil nekatero črne črte iz one zgodovine. Po mojem mnenju smel bi bil dopisnik povedati vse, kar se je godilo oni svečani dan, torej tudi to, da so se na plesu stegli, da je krv tekla. To je navaden konec vsakega javnega plesa; k čemu torej zamolčati, kar je navadno? — Vjemam se s prepričanjem g. dopisnika, da naši župani pri najboljši volji v marsikateri zadevi ne morejo veliko pomagati, ker imajo več oblasti, ko moči. Marsikateri župan bil bi vesel, ako ne bi smel prestopkov kaznovati. Ali te oblasti mu nikdo ne odvzame. — Ako gre k okrajnemu glavarstvu, polen vesele nade, da znana okrožnica goriškega okrajnega glavarstva mu je odvzela pravico dovoljevati ples, dobi v odgovor, da svetih njegovih pravic se nikdo ne sme dotikati, da omenjena okrožnica je bila le dobrovoljen svet, da pa nikakor ni imela namena, krčiti njegovih pravic, da naj se tudi naprej ravna po svojem spoznanju, kakor do zdaj. — Rad bi župan kaznoval neporednega občinarja in sili ga, naj se drži občinskih določeb, ali moči nima, da bi to storil, ker vé, da bi s tako kaznijo sam sebe dvakrat, trikrat huje kaznoval, nego zločinca. Ako kaznuje neredneža za 2 gl., poreže mu ta, ko vsi spijo, dve planti mladih trt in kazen je za župana veliko večja, ko za kaznjenca. — Vse drugače je s cesarsko gospodo: ona stanuje v mestu, nima ni njiv ni travnikov, nimajo jej kaj pokončati, in ima policijo in žendarmerijo na pomoč. Ona lahko kaznuje, ne da bi se jej bilo kaj bati; zato bi morali mnogo županskih opravkov izročiti cesarskim gospodom, ki bi ne imeli le oblasti, ampak tudi moč za izvrševanje svojih poslov. — Zgodi se tudi, da župan ne pozna natančno vseh svojih dolžnostij in pravic, ker dandanes pošilja že v občinske pisarne toliko paragrafov, da ne vejo kam ž njimi. Taka šara je za učene gospode, ne pa za poštenega kmeta ali posestnika. Rečem po pravici, da še meni, ki sem že marsikaj bral, je to in ono neumevno. Povem izgled. Vpeljala se je pri nas navada, da kak škripač, ki zna držati v rokah godbeno orodje, se zgubi kak večer — navadno ob nedeljah in praznikih — v krčmo. Za njim se nasuje v krčmo mladina iz domače in še kake druge vasi; škripač zaškriplje in mladina se zavrti, škripač škriplje in mladina se poti od dneva do večera, od mraku do polnoči in čez, do treh ur zajutra. Krčmar nosi vino na mizo, mladina pa raja in se veseli, kakor pri javnih plesih in ž vsemi naslednji javni plesov. Za

tako razveseljevanje krčmar ne prosi dovoljenja in ga nima; jaz bi pa rad vedel, ali je potrebno dovoljenje za ples v javnem prostoru — krčma je javni prostor, kamor sme vsakdo priti — ali ne? Mnogo sem o tem mislil, pa nisem mogel priti do trdnega spoznanja, zato te prosim, draga „Soča“, povej mi, kako imam soditi v tej zadevi.

(Odgovor uredništva. Vsako število „Soče“ pošljemo kot postavi zvesti državljani c. k. okrajnemu glavarstvu goriškemu, še predno jo za se dohimo iz tiskavnice. Tudi to število je c. k. okr. glavarstvo bralo, predno ste jo Vi v roko dobili. Ako slavno c. k. okr. glavarstvo v Vaših navadah ni našlo nič nepostavnega, bo tiho in mirno; ako je spoznalo Vaše navade kot nepostavne, naznani jih najbrže slavni c. k. žendarneriji, da bo o njih pozvedovala Pazite torej na to, kaj bodo žendarji izpraševali te dni po Vipavski dolini; ako bodo prašali, kje se to godi, kar je „Soča“ pisala, bodi Vam znamenje, da Vaše navade niso hvalevredne; ako bodo o tem molčali, stojite na postavnih tleh in se Vam ni bati.)

Z Dunaja, 4. nov. — Spominjam se, da letošnja „Soča“ je pisala uže marsikdaj o bolniških in bolnišničnih zadevah na Goriškem. V nekem takem sestavku je menda omenila, da hiralnica bila bi v Gorici na pravem mestu in da ž njo bi se dalo prihraniti nekoliko dosedanjih stroškov za bolnike. To me je napotilo, da sem napisal par vrstic o deželni hiralnici v Avstriji pod Anizo, misleč, da Vam bo ustrezno, ako zveste, kaj se drugod godi gledč hiralnic.

Deželni zbor nižjeavstrijski previdel je uže zdavna, da hiralnice so v naših časih bolj potrebne, ko kdaj, ker dandanes je država, oziroma dežela, prevzela skrb za človeka od zibel do groba: od otroškega vrta, ki ga zdaj v Gorici snujete, do smrtne postelje v bolnišnici ali hiralnici. Privatna (družinska) pomoč ubogih in obnemoglih pojenjuje, zato je država ali dežela siljena, da resno misli na pomoč, katere so reveži in starci potrebni.

Na podlagi tega spoznanja in te potrebe sklenil je nižjeavstrijski deželni zbor, naj se v Avstriji pod Anizo nepravi več hiralnic na deželne stroške z deželnim oskrbništvom. Prva taka hiralnica dodelana je uže v Štandraži ob Donavi, med mestoma Tullu in Klosterneuburg, ter se izroči v kratkem namenu, za kateri je bila zidana. Odločili so, da 19. t. m. — na god sv. Elizabete in imendan presvitle cesarice — naj bi začela hiralnica svoje delovanje. Namenjena je za 60 oseb.

V tej hiralnici bodo plačevale občine od svojih obnemoglih občinarjev po 35 kr. na dan. Preračunili so namreč, da toliko bo stala vsak dan hrana za enega rejenca. Upravne stroške plačevala bo dežela. — To je nekako tako, kakor v Vaši goriški bolnišnici. V „Soči“ sem čital, da od vsakega domačega bolnika v III. postrežni vrsti, plačuje se na dan 40 kr. To bi bili nekako stroški za hrano in zdravila. Vrh tega pa daje goriška dežela bolnišničnemu upravniku še posebe odškodnino 1800 gl. na leto brez ozira na število tretjerazrednih domačih bolnikov. Ta vsota smela bi se torej šteti nekako med upravne stroške.

Deželne hiralnice avstrijske namenjene so v prvi vrsti ubogim ljudem, za katere mora občina, oziroma dežela skrbeti. Sprejemali se bodo pa tudi premožnejši obnemogoci, ki bodo sami plačevali ali za katere bodo njih družine plačevale. Za take pa ne bo zadostoval znesek 35 kr. na dan, ampak bo precej večji, ker njih dnevni donesek se preračuni z ozirom na hrano in na upravne stroške. To je tudi prav: kdor more, naj se sam vzdržuje; dežela mu že s tem mnogo pripomore, da zida tak zavod in da deželanom priliko, da se preskrbijo za svoje stare dni s povračevanjem resničnih stroškov. — Povejte Vašim; morda se jim ne bo zdela nes pametna misel, katero so najprej na Dunaji izmislili.

Politični pregled.

Nj. cesarska visokost nadvojvoda Rudolf in cesarična Štefanija dospela sta v nedeljo večer v Berlin, kjer se mislita muditi osem do deset dni. Na kolodvoru ju je sprejel cesar Viljelm in cesarski princ. V ponedeljek je bil njima na čast velik dvorni obed pri cesarji. V obče je bil sprejem jako srčen in prijazen. Državni zbor skliče se, kakor se sedaj poroča, gotovo 4. decembra.

Hrvaško vprašanje se bliža po poročilih od vseh strani svojemu koncu. Ogerska vlada je ponudila bajé banovo mesto bivšemu hrvaškemu poveljniku baronu Filipoviču, kateri je pa stavil neke pogoje gledé imenovanja sekcijskih načelnikov. Pogajanje v tem oziru se nadaljuje. — Te dni so se vršile tudi volitve za mestni za-

stop, ki so bile že ob onem času napovedane, ko so v Zagrebu nemiri pričeli. Izvoljeni so skoraj jednoglasno kandidatje tako zvane meščanske stranke, med njimi sin bivšega bana Mazuranića, ki najbrže postane župan v Zagrebu. — Finančni minister je zaukazal, oba se imajo odpraviti na Hrvaškem dvojezične tiskavnice.

Za namestnika na Reki je imenovan grof Avgust Zichy, o katerem se govori, da je jako izobražen.

Poročili odborov obeh delegacij o proračunu za vnanje zadeve sti se objavili; da odbora izrekata zadovoljstvo, da je dano poročstvo za ohranitev miru. Poročilo ogerskega odbora posebno poudarja prijateljstvo z Nemčijo in Italijo ter izreka željo, naj se pravične zahteve Turčije nasproti Bolgariji krepkeje podpirajo, nego doslej. Tudi ruskega naroda omenja to poročilo z neko željo do boljših razmer.

Izjave grofa Kalnoky-a o naši politiki so pouzročile odmev, kateri ni nič kaj ugoden za nas. V zadnjem času je bil sprejet francoski poslanec na ruskem dvoru, admiral Jaures, po carji Aleksandru III. v posebnej avdijenci, v kateri se je od carja poslovil. Potem pa je bil povabljen na dvorni obed, pri katerem je bil zelo odlikovan. Sedel je na desnici carice, dočim je sedel car na desnej strani gospe Jaures. Minister notranjih zadev poprejme pri tej priliki besedo in napije carju; car pa vstane ter reče zastopniku Francije: „Povzdignem kozarec ter napijem v prospel francoskega naroda, našega odkritosrčnega in intimnega prijatelja.“ Godba v sosedni sobi zagode nato „marseillaiso“, kar se do sedaj še nikdar ni zgodilo v navzočnosti carja in oficijalnega ruskega sveta. Admiral Jaures je napil na to na zdravje carjevo in njegove rodbine, ter na srečno prihodnost ruskega naroda, „naravnega zaveznika Francije“. Po obedu je imel car daljši razgovor s poslancem in svojim ministrom vnanjih zadev, pl. Giersom. To se pravi po domače: Avstrija, ako imaš ti zaveznika, imam ga tudi jaz.

O Srbiji in njenem negotovem pa nevarnem položaju govorimo v vvodnem članku.

V Bolgariji so se stvari nekoliko na bolje obrnile; knez, kateremu je bila kri vzkipele, pomiril se je nekoliko, kar je menda pouzročil ruski car sam, kateri je te dni sprejel bolgarskega ministra vnanjih zadev, Balabanova. Naznanjeno je tudi že knezu, da dojde v kratkem carjev adjutant obrist baron Kaulbars v Bolgarijo, kateri skupno s knezom zadeve v Bolgariji z ozirom na vojsko uravna ter prijazne razmere med knezom in carjem Aleksandrom ponovi.

Med Francijo in Kitajci niso še poravnane razlike v mnenji gledé onih dežel, katere so Francozi zasedli, vendar nikdo ne veruje, da bi nastala iz tega resna vojska, dasi Kitajci ž njo pretijo.

V Egiptu se je vnovič unela kolera, ki pa ni tako huda kakor prvič.

Domače stvari.

Obpravna o „Sočinem“ ugovoru proti zasegi njene 39. številke vršila se je v sredo, 7. t. m., pred okrožno sodnijo v Gorici. Predsedoval je c. k. okrožne sodnije svetovalec Valentin Devetak, glasovalca (votanta) sta bila c. k. okr. sodn. svetovalca Leopold Budal in Tomaž Graf. Državno pravdnništvo zastopal je c. k. pravdnikov namestnik Teodor Doljak, zapisnikar je bil c. k. sodnijski avskultant Franc Švara. Odgovorni urednik g. Anton Fabijani bil je osebno navzoč; „Sočo“ je zagovarjal državni poslanec dr. Jožef Tonkli. Državni pravdnik je trdil, da v 39. št. v sestavku: „Poroča se nam“ navedene besede niso resnične, da ljudstvo dražijo proti cesarskim uradom in da zaničujejo njih naredbe. Zagovornik je dokazoval, da je sestavek resničen od konca do kraja ter je zahteval, naj se mu dokaže neresničnost le enega stavka. Pojašnjeval je, da sestavek ne draži ljudstva proti uradom, ampak da zahteva, naj se postava izvršuje, da ne zaničuje naredb cesarskih uradov, ampak da osvetljuje njih razmero s postavo. Zagovornik je govoril dobre pol ure in je stvar vsestransko podpiral. Državni pravdnik govoril je slovenski, predsednik je obravnavo vodil italijanski, tudi sodba in razlogi izdali so se v italijanskem jeziku, Konfiskacija bila

je potrjena. Zagovornik oznanil je priziv na višjo inštanco.

Goriški ljudski posojilnici pristopilo je tudi ta teden nekaj novih udov, med njimi dve narodni gospodični. Mestna narodna gospoda naj se ne dá prekosit od njeznega spola ampak naj ga posnema v ljubezni do domovine. — Naši kmetje in posestniki, kupčevalci in obrtniki, ki imajo o tem času nekaj več peneza v žepu, naj se spomnijo dolgih pomladanskih ali poletnih dnij, ko ni kaj djati v usta, ter naj pristopijo hranilnici, da jim bo pomagala, ko bodo potrebovali njeno pomoč. Previdnosti ni nikoli preveč; danes misliš, da ne moreš priti v težavo, jutre bi morda roko poljubil njemu, ki bi te vzdignil. Na delo, dokler je čas; hrani, dokler imaš; ko zgubiš, ne boš imel kaj hraniti in ne boš vedel, kjer pomoči iskati.

O zapuščini grofa Chamborda prineslo je „Cvetje z vertov sv. Franciška“ v zadnji svoji številki neko vest, ki roma zdaj po vseh primorskih in tudi drugih časnikih. Glasi se tako le: „Zdaj pa se nam zdi potrebno, da pristavimo nekoliko besedice, ki se tičejo našega samostana in zapuščino grofa Šambordskega. Na kakovo nesporazumljenje se opira časniško naznanilo o 150.000 frankih, ki bi jih bil presviti knez v oporoki zapisal temu samostanu, nam ni znano; da so mnogi ljudje po svetu verjeli naznanilo, pa nam pričajo prošnje za obilo podporo, ki nam dolajajo v raznih jezikih iz mnogih gospodov dežel. Tudi neki slovenski listi so prinesli tisto novico in vtegnili bi se najti tudi po naših krajih ljudje, ki jo verjamejo. Zato bodi tu očitno povedano, da bi prosjaški samostan, kakoršen je naš, tako zapuščino nikakor drugače ne mogel sprejeti razen le v popolnoma določen namen glede na pričujočo lastno potrebo, kakoršna bi bila n. pr. popraviljanje cerkve ali dozidavanje samostana. Taka potreba pa se rajnemu knezu — gotovo posebnemu dobrotniku našemu — dasi jo vidimo in čutimo vsak dan, vendar, kar vemo, ni naznanila; ni nam torej ničesar mogel zapuščati za njo. V resnici je edino, kar se je vsled presvitlega rajnega oporoke pri nas naročilo, neko število svetih maš za njegov dušni mir, in to so plačane tako, kakor plačane so tu navadno bero tudi za preproste meščanske in kmečke ljudi. Z dodiščino po grofu Šambordu torej mi ne moremo podpirati nikogar, ker je nismo dobili, kakor je nismo iskali, niti kodaj mislili nanjo.

Kar smo pa res mislili ob tej žalostno-slovesni priliki, to hočemo povedati za sklep prav odkritosrčno. Mislili smo namreč, da bi bilo lepo in častljivo za katoliško Francijo, ako bi poskerbel, da se cerkvice nad grobom njenih kraljev, kolikor je treba, popravi in dostojno olepša — ne nam v korist, temuč Bogu na čast in v poslednje poterjenje spoštovanja in ljubezni do Njega, ki počiva pod to cerkvico.“

Vabilo. Slovensko bralno in podperno društvo v Gorici priredi v nedeljo 11. novembra, sv. Martina dan, domačo zabavo v svojih prostorih na Travniku. Začetek ob 7. uri zvečer. Spored: 1. „Bo že živi“, poje zbor. 2. „Cerkvica“, čveterospov. 3. „Jadransko morje“, poje zbor. 4. „Govor: korist narodnih oziroma podpornih društev. 5. „Ustaj rodo“, poje zbor. 6. „Venec narodnih pesmi“, poje zbor. 7. Opomin na otročje vrte. 8. „Naglo bratje“, poje zbor. 9. Tombola. 10. „Le pa naša domovina“, poje zbor. 11. „Bratje, v kolo“, poje zbor. 12. „U boj“, poje zbor. Vhod k zabavi bo tudi po glavnih stopnicah.

Za koritniške pogorelce je daroval župan Anton Kofol 25 gl., katere je nabral v Cepovauu. — Prenesek 62 gl. 70 kr. Vkup 87 gl. 70 kr.

Za Kociančičev spomenik so darovali: prof. Dom. Alpi v Gorici 5 gl. — Jakop Fon, vikar v Stržičih, 1 gl. 50 kr. — Prenesek 244 gl. 50 kr. Vkup 251 gl.

Cecilijanskemu društvu so dalje pristopili: Ferdinand pl. Gironcoli Stenbruški, c. k. deželne sodnije svetovalec, P. Evgen, P. Teofil, P. Albin, P. Konstantin, franciškani, dr. Gregorčič, Ida baronica Spaun, Ivan Murovec kaplan, Oskar baron Somnaruga, tajnik c. k. gozdnarskega urada.

Stoletna gospa. Mati gimnazijskega ravnatelja v pokoji, gospoda Franca Schaffenhauerja, praznovala je v ponedeljek 5. t. m. svoj stoti rojstni dan. Gospa počuti se dobro, ali sobe ne more zapustiti uže mnogo let.

Imenovanja. Karol Dejak, c. k. sodnijski adjunkt, pride iz Labina v Tržič (Monfalcone), Kristijan Kircher iz Pazina v Kormin, Ambrož Fleger c. k. okr. sodnik iz Lešinja v Divjan. Miha Gabrijelčič postal je c. k. sodnijski adjunkt in pojde v Labin v Istri.

Nunska cerkev v Gorici je zdaj od zunaj vsa prenovljena. Ako bi se zvonik tako popravili, kakor prednjo cerkveno stran, mislil bi človek, da so nune sezidale na mestu stare nove cerkev. Prejšnje okorne stopnice v cerkev so zgrnile in lepe okrogle stopnice te v cerkev nesejo. Začruele stene dobile so novo, ži-

vahno barvo in kipi nadprenovljenimi vrati, ki so se prej le malo poznali, zdijo se zdaj živi, ko so dobili novo belo obleko — z barve. Za ukusno popravo in olepšavo zunanje cerkve zaslužijo č. nune vso hvalo.

Tukajšnja c. k. deška vadnica izgubila je te dni nenadoma jako pridnega in izkušenega učitelja in odgojitelja, komaj 42 let starega Valentina Pasqualisa. Ranjki bil je rodom Italijan, a pošten in pravičen vsakej narodnosti. Kot učitelj vadnice poučeval je tudi celi čas svojega bivanja v Gorici italijansko v I. tečaju c. k. učiteljskega izobraževališča, zajedno bil je tudi ud c. k. izpraševalne komisije. V nedeljo bil je še pri maši, a v ponedeljek zvečer ob 9. izdehnil je uže svojo blago dušo vsled neke notranje žledene bolezni. Zbog svojega mirnega in blagotnega vedenja cenil ga je vsakdo, kedor ga je poznal. Sebičnost bila mu je neznan, neznan sovražnik. Zato pa je imel lep pogreb. Mej mnogimi vencij, koje mu je na rakev položila c. k. izpraševalna komisija, c. k. višja realka, c. k. učiteljsko izobraževališče, gojenke I. tečaja istega zavoda, učitelji mestne šole in učiteljice, „Görzer-Gesangverein“ (kojemu je bil ranjki društvenik) i. t. d., moramo v prvej vrsti omeniti z bogatimi trakovi ozaljšani lep venec učiteljev deške vadnice, ranjcega ožjih tovarišev z italijanskim in slovenskim napisom: „Nepozabljivem u kolegi“. Nemški „Gesang-Verein“ zapel mu je nagrobnicojs pripomošjo nekaterih pevcev čitalničnih. Bilo je dejanje hvalečnosti, kajti tudi ranjki je večkrat pri petji v čitalnici sodeloval. Lehka mu zemljica!

Goriška čitalnica dela pripravo za besedo in veselico, katero namerava napraviti v soboto, 24. t. m., predno nastopi adventni čas. Gospodično pekinje in gospodje pevci se pridno urijo, da razveselijo čitalničarje, ko se letošajo zimo prvič zopet zberejo v prijaznih prostorih. Nadejamo se lepih večerov kakoršni so bili lanski, ki so blagodejno oživljali občevanje v narodnih krogih.

Zgubil se je bil večera trileten fantič, čedno oblečen, z rudečo kapico na glavi, po zunanjo soditi meščanskih roditeljev. Hodil je po Raštolji in ni vedel kam; odvedli so ga na magistrat, dokler so mu roditelji ne dobijo. Ali so mu jih že našli, nismo izvedeli.

Nesreča zgodila se je blizu železnične postaje na Reki. Odsel je bil dolg tovorni vlak z dvema mašinama: eno spredej, drugo zadej. Prva dva voza skočila iz tira in drug: vozovi čez njo; kotel prve mašine se je predrl in voda je iztekla; zadnji mašino je konduktér koj ustavil. Šest vozov je zdrobljenih, en konduktér in njegov spremljevalec, Ljubljancana, sta ranjena. Mnogo blaga je okolo vozov nakopičenega in tudi pokvarjenega.

Slovenske družinske pole, katero je izdalo ajdovsko županstvo občanarju Božidarju dr. Bolaffiju, tržaška odvetniška kamora baje ni hotela sprejeti, češ ker je bila pisana v jeziku, ki kamori ni uradni jezik. Tudi slovenskim županstvom v Ajdovščini in drugod nemški in italijanski jezik nista uradna jezika in vendar so naša županstva siljena, sprejemati tudi italijanske in nemške dopise. Če je uradni jezik odločiven, naj bo povsod, ali pa nikjer. Sklicavati se na uradni jezik, ko gre za gospode, in ne dati mu veljave, ko gre za kmeta, po našem mnenju ni prav. Če nas cenijo po petici, velja občinski urad toliko, kakor odvetniška kamora; če toraj zadrja ni dolžna sprejemati pisem, ki niso sestavljena v njenem uradnem jeziku, zakaj ima občina biti dolžna sprejeti vse, karkoli se ji pošlje. Učeni gospodje naj dokazujejo, kolikor hočejo da to je prav; ljudstvo ostane zmirej pri tem, da enakim bremenom se spodobijo enake pravice. Pravilo velja za vse, ali pa za nobenega.

G. Gavidencij vitez Tosi, župan sovodenjski, odpovedal se je svoji častni službi. Deputacija nekaterih mož prosila ga je, naj bi svojo odpoved preklinal, ali bivši župan ostal je pri svojem sklepu. V jeziku ozirom bil je g. vitez Tosi pravičen, kajti sovodenjska županija uradovala je slovenski. Naj bi ga naslednik v tem oziru posnemal in naj bi očetovsko skrbel za občino, ki se za mnogo zmanjša, ko odpadejo Bilje.

Razpis službe popotnega učitelja poljedelstva za slovarske kraje na Tržaškem, Goriško-Gradiškem in v Istri. Usled ukaza c. kr. ministerstva za poljedelstvo od dne 19. t. m. št. 12682/1261 razpisuje se s tem služba enega popotnega učitelja poljedelstva za slovarske kraje na Tržaškem, Goriško-Gradiškem in v Istri.

Popotni učitelj, kateri ne bo nastavljen kot državni uradnik, temuč samo pogodbeno za določen čas in sicer najprej za eno leto na poskušnjo, bo imel, zraven nadzorstva poljedelskega poduka v ljudskih šolah in napeljevanja dotičnih učiteljev v poljedelstvu, sploh nalogo — natančneje določeno v posebnej službeni instrukciji — s periodičnimi in prigodičnimi (rednimi in izrednimi) predavanji, združenimi s praktičnimi dokazi podučevati v lahko umljivi besedi poljedelce v kmetijstvu (racionalnem ali umnem gojenju), obdelovanju travnikov, umetnem pridelovanju klaje itd.), v živinočiji (umnem ravnanju se živino, kermenju, mle-

karstvu in sirariji), o vinoreji (o ravnanji z vinom, napravi kletij, kemični analizi, trtni uši), v gozdarstvu, o pridelovanju zelenjave, sadjoreji in obdelovanju oljk. Dolžnost popotnega učitelja bo v vsaj 30 krajih (oddelkih) imeti predavanja v dotičnem deželnem jeziku. Kraje, kje in poljedelske predmete, o katerih se ima predavati, določevalo bo od časa do časa namestništvo. Popotni učitelj je neposredno odvisen od namestništva, kteremu mora poročati vsak mesec o svojem delovanju. Temu poročilu se ima pridjati izkaz, v katerem so navedena izvršena predavanja, število poslušalcev, kateri so bili pričujoči, potem vse, kar se je pri tem opazilo in posebnega zgodilo. Konec leta bo moral popotni učitelj napraviti glavno poročilo o svojem delovanju, o doseženem uspehu in staviti primerne predloge. Popotni učitelj dobiva na leto 1000 gld. kot plačilo in 600 gld. popotnine v mesečnih anticipatnih ratah.

Prosilci za to mesto imajo uložiti svoje prošnje do 10. decembra t. l. pri tukajšnjem namestništvu in dokazati svojo starost, — avstrijsko državljanstvo, dokončane študije, praktično izurjenost v kmetijstvu in znanje nemškega in dotičnega slovanskega, vrh teh pa tudi deloma italijanskega jezika. Oni prosilci, kateri so izprašani iz poljedelstva na kaki šoli ali samo iz vino- in sadjoreje na c. kr. višji poljedelski šoli na Dunaju imajo prednost pred drugimi.

Vidi se iz tega razpisa, da tožbe, katere smo prinašali v našem listu o kmetijskem popotnem učitelju za Primorsko, in interpelacija deželnega poslanca B. Mohorčiča in tovarišev v tej zadevi niso bile brezuspešne. Učimo se iz tega, da kdor se poteguje za svoje pravice, jih tudi dobi; kdor pa le na skrivnem z zobmi škriplje in v žepu pest stiska, je sam kriv, da ga nikdo ne spoštuje in da golobradi fantini po njem plešejo. Gani se je treba njemu, ki hoče kaj doseči; kdor vedno doma za pečjo čepi, naj se ne potuže, če se mu krivica godi.

Poslano. Upravni odbor društva „Narodni dom“ v Ljubljani ukrenil je v svoji seji dne 30. oktobra t. l., da se ima drugi obrok deležev uplačati še v teku letošnjega leta. Vsled tega prosimo vse p. n. gospode deležnike, ki še neso uplačali družega, oziroma prvega in družega obroka svojih deležev, da blagovolé to storiti do 31. decembra 1883.

Ob enem — s pogledom na bližajočo se zvečerje — prosimo vse one gospode, katerim smo poslali loterijske srečke, naj nam pošljejo do sedaj za nje skupljene novce, nerazpečane srečke pa naj še pridržé v daljšo prodajo.

V Ljubljani, dne 5. novembra 1883.
Za upravni odbor društva „Narodni dom“: Iv. Hribar, tajnik. Dr. Alf. Mosché, p. v. vodnik.

Listnica uredništva. G. dopisniku z Vogerskega: zarad pomanjkanja prostora in ker se nam je zdela stvar močno osebna, smo jo opustili; — iz Kanala: ali se niste še odpočili od zadnjih dopisov, da nam nič več ne pišete?

Zahvala!

Za mnogostransko in prijazno sočutje za časa boleznin in o smrti ljubljene in nepozabljivega nam očeta oziroma soproga

Franceta Štrekelj-a

izreka podpisana p. n. občinstvu najsrčnejšo zahvalo. Posebno zahvalo javlja onim gospodom in gospam, ki so došli iz daljnih krajev pokojnemu zadajo čast izkazat, kakor tudi čestiti duhovcem, g. učitelju in šolski mladini, kateri so k olepšanju sprevoda mnogo pripomogli.

V Gorianskem, dne 5. novembra 1883.

Zalujoča družina.

Poslano.

Podpisani se priporočá slavnemu občinstvu in čestitej duhovščini v izdelovanje raznih navadnih in umetnih kamnarskih del, kakor nagrobnih spominkov in naj si bo za vsako dvorano lepih miz, mizic in drugih plošč, garnitur za umivalnike, cvetličnih posodic na vrtilih, altarjev, obhajilnikov vsake vrste i. t. d., vse iz najboljšega kraškega marmorja po zelo nizkeji ceni.

VOLČJIGRAD PRI KOMNU.

FRANC REBULA,
kamnosek.

Španska kupčija z vinom na debelo

VIÑADOR

v Hamburgu in na Dunaju,

ki vvažá vsakovrstna inostranska vina, rume in žganja, namerava napraviti v glavnih mestih posameznih kronovin avstrijsko-ogorsko monarhije

PODDRUŽNICE.

Premožne in dobrega imena osebe, ki bi se hotele za to oglašiti, naj se obrnejo, da zvejo dotično ugodno pogoje, na dunajsko hišo.

Gotov pomoček.

Vsadko dobi plačilo hitro nazaj, ako bi ostal moj gotovi

ROBORANTUM (pomoček, da brada raste,)

brez uspeha. Ina tudi gotov uspeh proti pleši, izpadanju las, luskinasti glavi in osivljenju las. Uspeh je gotov po nekaterem drgnjenju. Deluje hitro. Izvirne steklenice razposilja po 1 gl. 50 kr., steklenice za poskušnjo po 1 gl. 1. Grolich v Brnu. Zaloge: v Gorici: Cristofaletti, lekar; v Trstu: Pavel Rocca, lekar in mestni palači; v Ljubljani: Ed. Malve; v Zadru: N. Androvich.

Roborantium rabi se pogosto z uspehom tudi proti slabosti spomina in bolesti v glavi, kar se lahko dokaže s pričevanji in zahvalami.

NB. V imenovanih zalozah dobi se tudi ustna karpaska voda Grolichova, gotova pomoč zoper vsakršno bolezen zob, neobhodno potrebna, da se ohrani njih lepota, izvrstno sredstvo, da se ohranijo in čistijo zobje, usta in losna, sestavljena iz zdravilnih korenin moravskih Karpát; prave steklenice po 60 kr.

Za 45.000 goldinarjev
dobi se na Hrvaškem

grajšinsko posestvo

ne daleč od Zagreba, 200 ora lov veliko, obstoječe iz njiv, travnikov, vinogradov in gozda. Lega je prav pripravna ob glavni cesti, da se pridelki lahko spečajo. Turšica posebno dobro rodi in se lahko celo doma dobro proda. Vino ima dobro ceno, živinoreja se dobro izplačuje. Prodá se enemu kupcu ali pa tudi več družinam, če se skupno zavežejo, da bodo plačevale. Kupci naj se oglašé pri opravništvu „Soče.“

Ljudi in blago spravlja

A M E R I K O

najbolje in najceneje

ARNOLD REIF, na Dunaju,

I. Kolowratring, Pestalozzigasse 1.

Št. 251/E

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà), vstanovljene po grofu Thurnu v Gorici naznanja, da bode dne 10. decembra 1883. začela javna dražba (kant) nerešenih zastav III. četrtletja 1882, t. j. tistih, ki so bile zastavljene meseca julija, avgusta in septembra 1882.

Ravnatelj: Lovisoni.

Z oljnatimi barvami tiskane podobe predstavljajoče presvitlo našo CESARSKO RODOVINO

Podpisana štacuna za umetnijske izdelke pošlje naročnikom in čitateljem tega lista lepo 56/68 centimetrov veliko lično izdelano z oljnatimi barvami tiskano podobo, cesarsko družino v lepem debelem zlatem okvirji, na platno speto za

Najlepši kinč v sobi
za le 2 gl. 95 kr.

Najlepši kinč v sobi
za le 2 gl. 95 kr.

neverjetno nizko ceno samo 2 gl. 95 kr. Kdor nam pošlje ta znesek, mu pošljemo imenovane podobe poštne in zabojne proste.

GEBRÜDER RUBINSTEIN

Wien, 7. Bez., Neubaugasse, 29.

Usnje. Usnje. Usnje

vsake vrste za čevljarje, bukvoze, torbarje, sedlarje, pasarje, tapecirarje, kočuharje, rokovičarje itd.

razpošiljajo poštne prosto in tudi posamezne dele

po najnižjih cenah za na debelo po želji in potrebi gg. naročnikov.

Blago za ta čas:

visoke škorenjske cevi vsake velikosti, dokler jih je kaj, dobre in po ceni.

Srničja koža za snaženje

v štacunah in na stanovanjih od 1° kr. naprej.

Usnjarska štacuna:

Reumeyer & Co. Wien.

Stefansplatz, Goldschmiedgasse, 3.